

Pasinszki Laboratórium

Szeged, Babits Mihály u. 10.
tel./fax: (62) 401 774; tel.: (30) 9283 362
e-mail: pasinszki01@invitel.hu
www.pasinszkiabor.hu

Környezetvédelmi felülvizsgálat végzési
jogosult szervezete

72/07

Vizsgálati jegyzőkönyv

Laboratórium

; Mihály u. 10.
01 774; tel.: (30) 9283 362
zki01@invitel.hu
ilabor.hu

**Környezetvédelmi felülvizsgálat végzésére
jogosult szervezet**

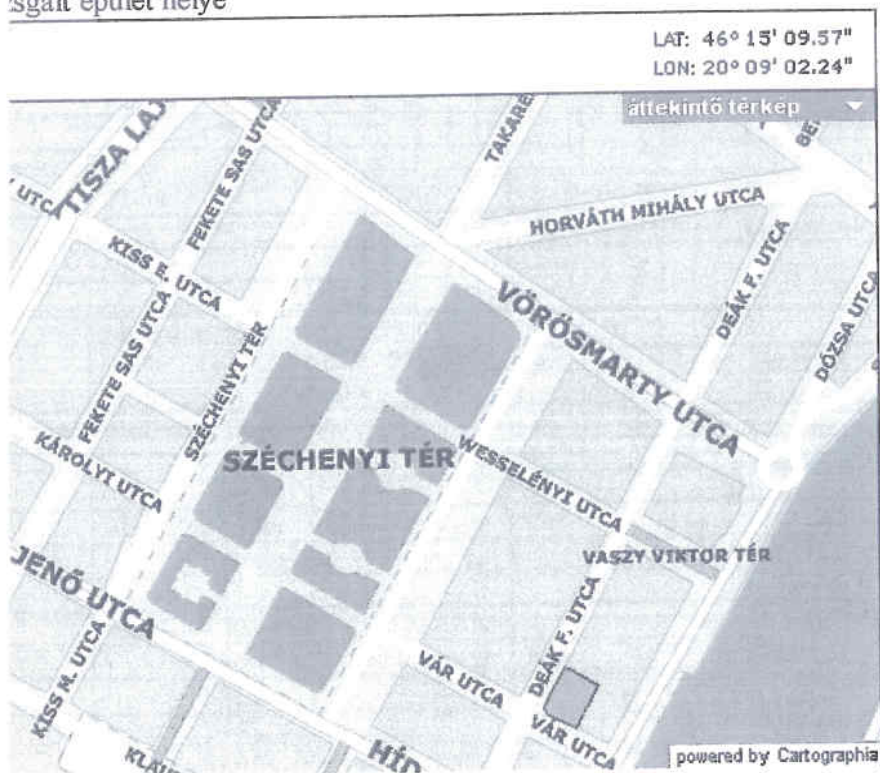
Vizsg. jkv. szám: 72/07.

© Pasinszki Laboratórium 2007.

**Vizsgálati jegyzőkönyv
fal nedvesség- és sótartalmáról**

szegedi Polgármesteri Hivatal
10 - 20 g vakolat és kb. 1 g kivirágzás zárt PE tasakokban
laboratóriumba érkezett: 2007. IX. 10-én.
Pasinszki József vette.
Cím: Szeged, Deák Ferenc u. 22.
Időpontja: 2007. IX. 10 - 13.

Vizsgált épület helye

nedvességmérés (ellenállásmérés alapján):

ítési víztartalma 17,5 %; a táncteremben 20,3 °C-ot és 60 % páratartalmat, az irattárban 20,7 4 % páratartalmat mértünk.

hely	helyzet	nedvesség-tartalom / %	Mérési hely	helyzet	nedvesség-tartalom / %
		6,3 (36 rel%) ¹	T3.	oldalfaltól 20 cm	6,9 (39 rel%)
hof,		5,0 (29 rel%)	(Táncterem,	60 cm	6,6 (38 rel%)
		12,5 (71 rel%)	mennyezet,	100 cm	7,0 (40 rel%)
	100 cm	0	DK-i sarok)		
			T4.		
o, fal)			(Táncterem,	faborítás alatt	7,4 (42 rel%)
			oldalfal)		
		10,6 (61 rel%)	T5.		
	mennyezet	9,0 (51 rel%)	(Táncterem, oldalf.)	faborítás alatt	7,7 (44 rel%)
o)			T6.		
	padlószint	0	(Táncterem, oldalf.)	faborítás alatt	8,8 (50 rel%)
	20 cm	0	T7.		
	100 cm	0	(Táncterem, oldalf.)	faborítás alatt	5,8 (33 rel%)
	padlószint	0	T8.	padlószint	10,6 (61 rel%)
	20 cm	0	(Táncterem,		
			téglafal)		
	100 cm	0	Eb1. (Ebédlő)	padlótól 0 cm	6,6 (38 rel%)
	padlószint	13,5 (77 rel%)		20 cm	0
blokk	20 cm	8,3 (47 rel%)		100 cm	0
	50 cm	9,0 (51 rel%)		200 cm	0
			Eb2.	padlótól 0 cm	7,0 (40 rel%)
blokk)	200 cm	0		20 cm	5,5 (31 rel%)
				100 cm	0
	padlószint, tégl	6,6; 5,0; 0; 0		200 cm	0
		(37; 29; 0; 0	Eb3.	padlótól 0 cm	13,5 (77 rel%)
		rel%)			
agázott	padlószint, fuga	6,6; 9,0; 8,1;		20 cm	6,6 (38 rel%)
		7,7 (37; 51; 46;		100 cm	0
		44 rel%)		200 cm	0
	oldalfaltól 50 cm	13,5 (77 rel%)	Eb4.	padlótól 0 cm	11,8 (67 rel%)
	70 cm	0		20 cm	6,1 (38 rel%)
				100 cm	7,2 (41 rel%)
	oldalfaltól 50 cm	17,5 (100 rel%)		200 cm	6,9 (39 rel%)
	70 cm	8,0 (48 rel%)	Eb5.	lichthof	11,1 (63 rel%)
	100 cm	0			

lőírás: MI-04-320

elítettség	< 20 %
telítettség	20 - 40 %
s, ha a telítettség	40 - 80 %
lítettség	> 80 %

Mérési hely	helyzet	nedvesség-tartalom / %	Mérési hely	helyzet	nedvesség-tartalom / %
Eb6.	padlótól 0 cm	7,6 (43 rel%)	F1. (Folyosó)	padlótól 0 cm	9,0 (51 rel%)
	20 cm	6,6 (38 rel%)		25 cm	0
	100 cm	0	F2.	padlótól 200 cm	0
	200 cm	0		F3.	padlótól 0 cm
Eb7.	padlótól 0 cm	13,5 (77 rel%)			25 cm
	20 cm	6,9 (39 rel%)	F4.	padlótól 0 cm	13,5 (77 rel%)
	100 cm	0		80 cm	9,0 (51 rel%)
	200 cm	0		100 cm	0
Eb8.	lichthof	6,4 (37 rel%)	F5.	padlótól 100 cm	7,7 (44 rel%)
Eb9.	padlótól 0 cm	9,9 (51 rel%)	F6. (Lépcső melletti fal)	lépcsőtől 100 cm	5,8 (33 rel%)
	20 cm	8,8 (50 rel%)		F7. (Lépcsőfeljáró melletti fal)	padlótól 0 cm
	100 cm	0	50 cm		7,9 (45 rel%)
	200 cm	0	150 cm	9,3 (53 rel%)	
Eb10.	padlótól 0 cm	5,6 (32 rel%)	F8. Lépcsőforduló	padlótól 0 cm	6,1 (35 rel%)
	20 cm	5,2 (30 rel%)		100 cm	0
	100 cm	0	F8. Ablak mellett	padlótól 0 cm	0
	200 cm	0		150 cm	8,6 (49 rel%)
Eb11.	padlótól 0 cm	9,2 (53 rel%)		200 cm	5,3 (30 rel%)
	20 cm	5,7 (33 rel%)	F8. Válaszfal	150 cm	0
	100 cm	0		F8. Lépcső teteje	150 cm
	200 cm	0			
Eb12.	padlótól 0 cm	9,9 (57 rel%)	F1 (Fotolabor)	padlótól 0 cm	17,5 (100 rel%)
	20 cm	6,8 (39 rel%)		30 cm	6,3 (36 rel%)
	100 cm	0	120 cm	14,3 (82 rel%)	
	200 cm	0	R (Raktár)	0 cm	7,6 (43 rel%)
Eb13.	padlótól 0 cm	8,6 (49 rel%)			25 cm
	20 cm	7,9 (45 rel%)	II. (Iráttár)	padlótól 20 cm	13,5 (77 rel%)
	100 cm	0		100 cm	0
	200 cm	0	120 cm	15,3 (89 rel%)	
Eb14.	padlótól 0 cm	6,9 (39 rel%)		200 cm	7,5 (43 rel%)
	20 cm	5,4 (31 rel%)	I2. (Iráttár)	padlótól 20 cm	8,6 (49 rel%)
	100 cm	0		100 cm	5,5 (31 rel%)
	200 cm	0		200 cm	0
Eb15.	padlótól 0 cm	8,3 (47 rel%)	I3. (Iráttár, mennyezet)	É-ről 1. boltív	8,0 (46 rel%)
	20 cm	5,2 (30 rel%)			
	100 cm	0	2R1. (Raktár)	padló	6,0 (34 rel%)
	200 cm	0	2R2. (Raktár)	padlótól 0 cm	16,5 (94 rel%)
Eb16.	padlótól 0 cm	13,5 (77 rel%)			100 cm
	20 cm	0		200 cm	8,3 (47 rel%)
	100 cm	0	2R3. (Raktár)	padlótól 20 cm	10,4 (59 rel%)
	200 cm	0		100 cm	0
Eb17. (mennyezet)	faltól 100 cm	6,8 (39 rel%)	2R4. (Raktár, mennyezet)	É-ről 1. boltív	6,1 (35 rel%)
	150 cm	0	2R5. (Raktár, mennyezet)	É-ről 3. boltív	6,1 (35 rel%)
Eb18. (mennyezet)	faltól 50 cm	5,6 (32 rel%)			

hely	helyzet	nedvesség-tartalom / %	Mérési hely	helyzet	nedvesség-tartalom / %
	járdától 0 cm	0	9.; Deák F. u.	járdától 0 cm	8,5 (49 rel%)
	50 cm	0	(főbejárat-ablak	50 cm	9,9 (57 rel%)
	100 cm	0	köze)	100 cm	0
	járdától 0 cm	0	10.; Deák F. u.	járdától 0 cm	6,2 (35 rel%)
3z)	50 cm	0	(1. ablakköz)	50 cm	7,2 (41 rel%)
	100 cm	0		100 cm	0
	járdától 0 cm	0	11.; Deák F. u.	járdától 0 cm	7,4 (42 rel%)
3z)	50 cm	0	(2. ablakköz)	50 cm	0
	100 cm	0		100 cm	0
	járdától 0 cm	0	12.; Deák F. u.	járdától 0 cm	5,4 (31 rel%)
3z)	50 cm	0	(3. ablakköz)	50 cm	7,5 (43 rel%)
	100 cm	0		100 cm	0
	járdától 0 cm	14,8 (85 rel%)	13.; Deák F. u.	járdától 0 cm	5,7 (33 rel%)
3z)	50 cm	5,6 (32 rel%)	(4. ablakköz)	50 cm	4,4 (25 rel%)
	100 cm	0		100 cm	0
	járdától 0 cm	7,2 (41 rel%)	14.; Deák F. u.	járdától 0 cm	7,4 (42 rel%)
ablak	50 cm	0	(h. bejárat-ablak	50 cm	0
	100 cm	0	köze)	100 cm	0
	járdától 0 cm	6,1 (35 rel%)	15.; Deák F. u.	járdától 0 cm	6,8 (39 rel%)
	50 cm	0	(ház vége)	50 cm	0
	100 cm	0		100 cm	0
. u.	járdától 0 cm	6,5 (37 rel%)			
	50 cm	7,9 (45 rel%)			
	100 cm	0			

riumi vizsgálatok:

Minta	Jellemző	Eredmény	Vizsgálati módszer
szás:	Összetétel:	Na ₂ SO ₄ , NaNO ₃	Klasszikus analízis
	Sótartalom:	1,42 %	Vizes extrakció
	A só összetétele:	NaCl; Na ₂ SO ₄ , NaNO ₃	Klasszikus analízis

és:

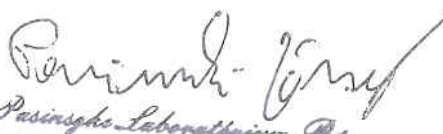
A vizsgált épület utcafrontjának a Vár utcai része a 3. ablakközig száraz, onnan kezdve az alsó végig nedves, vagy erősen nedves, egy helyen pedig vizes. A falnedvesség legfeljebb 50 cm-ig mérhető. A pince falai jellemzően nedvesek, vagy erősen nedvesek. A nedvesedés általában abból, de nedvesedés forrásai a lichthofok is. A mennyezet a falakról vizesedik.

Eltávolításuk nélkül a fal akkor is vizesedni fog, ha a talajtól történő elszigetelés megtörténik, a lichenok okozta beázások megszűnnek. Korrekt megoldást tehát a fal utólagos szigetelés, felhalmozott sók elektroforézises eltávolítása jelent. A vakolt falak esetében olcsóbb megoldás a vakolat kicserélése vízzáró, légpórusos vakolatra, de ebben az esetben számolni kell vele, hogy a téglafal határán felgyűlő sók hosszabb távon le fogják lökni a vakolatot. Az ebédlőben – minthogy a fal fugázott téglafelületű – vagy a jelenlegi belső építészeti megoldás felhagyásával orvosolt helyzet, vagy utólagos szigeteléssel és vagy elektroforézises sómentesítéssel, vagy téglacserével.

Melléklet: fényképfelvételek CD-n

A laboratórium a vizsgálatok megkezdése előtt meggyőződött a vizsgálóeszközök hitelesítettségéről, ill. kalibrált. Laboratóriumunk felelősségvállalása nem helyettesíti a megbízó felelősségét, felelősségvállalásunk kizárólag a vizsgálati eredményeinkre és az azokból általunk levont következtetésekre vonatkozik. E jegyzőkönyv csak teljes terjedelmében másolható.

Szeged, 2007. IX. 21.

Péter László
6724 Szeged, Garam u. 5/A.
Labor: Szeged, Babits Mihály u. 10.
Adószám: 21735240-2-08
Bankszámlaszám: 57600084-10066207

FAANYAGVÉDELMI SZAKVÉLEMÉNY

a

Szeged, Deák Ferenc utca 22. sz. alatti épület nyílászáróinak vizsgálatáról

Pécs, 2009. május

Kakuszi Norbert
építésmérnök

Kakuszi Norbert
építész műszaki szakértő
SZÉSZ-1-06-0160/1998.
6728 Szeged, Kecskeméti u. 25.

Dr. Bakó Tibor Ph. D.

okl. faipari mérnök
okl. szerkezetépítő szakmérnök
faanyagvédelmi szakértő
(F-E-h 02-0534, T 2 02-0534)

Jelen szakvélemény a 2009. május 20-ai helyszíni vizsgálatok alapján készült.

I. A nyílászáró szerkezetek leírása : az 1930-ban épült épület nyílászárói az eredeti-leg beépített fa ajtók, portálok, és ablakok. A földszinten lévő portálok kétrétegű gerébtokos szerkezettel készültek, alul véset betétekkel, s felette két oldalsó nyitható szárnyal ill. középen fix üvegezéssel. A portálok felett, azok tengelyében az első emeleten ugyanilyen szélességű félköríves záródású ablakok vannak. Az ablakok és a portálok között a földem és az egészen alacsony parapettfal magasságában díszes betétek találhatóak, így a homlokzaton a portálok a félköríves ablakokkal egy szerkezetnek tűnnek. A portálok névleges mérete a Deák Ferenc utca felőli oldalon 226/455 cm, míg a Vár utca felőli oldalon 226/546 cm. Mind a külső, mind a belső szárnyakba 3 mm vastag síküveg van szegezve ill. gittelve. A felnyíló szárnyak tolós ill. fordítós rúdzárral záródnak. A portálokon és az ablakokon kívülről olaj-festék, belülről fehér zománccfesték felületkezelés található.

A lépcsőházi bejárati ajtó kétszárnyú gerébtokos szerkezet. Az alsó vésett betéteket vastag furnérborítás fedi. Az ajtó - ugyanúgy mint a portálok - félköríves záródású felülvilágítókkal készült.

A főbejárati ajtó 226/329 cm névleges méretű, szegmensívű felülvilágítóval záródó, gerébtokos szerkezet, két oldalsó mélyenüvegezett fix szárnyal és egy középső mélyenüvegezett nyíló szárnyal.

<u>II. A nyílászárók faanyaga</u> :	Lucfenyő	(Picea abies)
	Erdeifenyő	(Pinus silvestris)
	Kocsányostölgy	(Quercus robur)

III. A nyílászárók állapota : a homlokzati nyílászárók tönkrementek, felújításuk azok teljes cseréjével javasolt. A legtöbb portálnál a külső tok korhadt, a betétek korábban a külső oldalon farostlemez borítást kaptak, ez azonban az idő-járás viszontagságainak nem áll ellen, a szerkezetet nemhogy megvédte, de a csapadékvizet magában tartva azt tovább rongálta.

Az I. emeleti íves záródású külső és a belső szárnyak némelyike nem zárható, egy részük nagyon rosszul zár, csukott állapotban is több mm-es hézag van a két szárny ill. a szárny és a tok között. A külső tok alsó vízszintes darabja szinte mindenhol többé-kevésbé korhadt.

A külső oldali felületkezelés szinte teljesen tönkrement, lepattogzik.

IV. A nyílászárókon talált károsodások :

1. jelű lépcsőházi bejárati ajtó : kétszárnyú, középen felnyíló gerébtokos bejárati ajtó, a szárnyak betétes szerkezettel készültek, vastag furnérral furnérozott be-tétekkel. A szárnyak és a tok is sötétbarna páccal ill. lakkal vannak felületkezelve.

Az ajtó tokja ki van lazulva, az eredeti zár kicserélve, a külső oldali furnérozás leválik, mindkét szárny alul repedezett, a szárnyakon kívülről nagyobb sérülések láthatók. Az ütközőlécz leszakadt, az eredeti üveg helyett polycarbonát betétek vannak.

2. jelű ablak : középen felnyíló kapcsolt gerébtokos ablak. Kívülről zöld olajfestékkel, belülről fehér zománccfestékkel felületkezelve.

A külső szárnyak alul nem záródnak, a festés pattogzik. A gittelés hiányos, a vízvetők korhadtak, sérültek, repedtek.

3. jelű portál : kétrétegű, gerébtokos üvegezett portál. Legalul fix vésett betéttel, felette kétoldalt nyíló, középen fix üvegezett ablakkal, A felső félköríves részen alul és kétoldalt levehető szárnyakkal, középen pedig középen felnyíló szárnyakkal. Kívülről zöld olajfestékkel, belülről fehér zománccfestékkel felületkezelve. Az alsó vésett betéteken kívülről utólagos farostlemez borítás.

Az alsó vésett betét korhadt, a külső festés teljesen tönkrement, az üvegszorító lécek sérültek. Az alsó nyíló szárnyánál alul kb. 2 cm-es hézag.

4. jelű portál : ugyanaz mint 3. jelű.

Az alsó vésett betét korhadt, kifelé kb. 4,5 cm-t vetemedett. A külső festés pattogzik, az üvegszorító lécek sérültek. Az alsó belső szárnyak felül nem záródnak, a külső tok és szárnyak is korhadtak, a gittelés pattogzik. A felső vízvetők repedtek, korhadtak, a külső felső tok kissé korhadt. Külső felső szárnyaknál kb. 0,5 cm-es hézag. A felső oldal-só szárnyak beragadva, a felső oldalsó üvegek repedtek. A belső szárnyaknál kb. 0,5 cm-es hézag, a belső kivehető szárny hiányzik.

5. jelű portál : ugyanaz mint 3. jelű.

Az alsó vésett betét korhadt, kifelé a tokkal együtt kb. 4 cm-t vetemedett. A külső festés pattogzik, az üvegszorító lécek sérültek. Az alsó belső szárnyak nem záródnak, a külső tok és szárnyak is korhadtak, a gittelés pattogzik. Alul a jobboldali külső szárny nem zárható, a belső szárnyánál kb. 1 cm-es hézag. A felső vízvetők repedtek, korhadtak. Külső felső szárnyaknál kb. 0,5 cm-es hézag. A felső oldalsó szárnyak beragadva, a jobboldalon a felső tokosztó korhadt. A belső szárnyaknál kb. 1,5 cm-es hézag.

6. jelű portál : ugyanaz mint 3. jelű.

Az alsó vésett betét korhadt, kifelé a tokkal együtt kb. 3,5 cm-t vetemedett. A külső felső tok korhadt, a vízvetők is korhadtak. A függőleges tokosztó el van törve, a felső jobboldali szárny el van törve, a jobboldali nem nyitható. A belső szárnyaknál kb. 5 cm-es hézag.

7. jelű portál : ugyanaz mint 3. jelű.

Az alsó vésett betét korhadt. A külső festés pattogzik, az üvegszorító lécek sérültek. Az alsó belső szárnyaknál baloldalt kb. 0,5 cm-es hézag, a középső szárny felül nem záródik, a külső tok és szárnyak is korhadtak, a gittelés pattogzik. A felső külső tok, szárnyak, és vízvetők korhadtak, a gittelés

hiányos. Külső felső szárnyaknál kb. 0,5 cm-es hézag. A felső baloldali szárny beragadva, az üveg repedt. A belső szárnyaknál kb. 3 cm-es hézag.

8. jelű portál : ugyanaz mint 3. jelű.

Az alsó vésett betét a tokkal együtt kifelé kb. 7 cm-t vetemedett, a tok a falból ki van lazulva. A takarólécből kisebb darabok hiányoznak. A portál belülről nem vizsgálható.

9. jelű főbejárati ajtó. 226/330 cm névleges méretű gerébtokos bejárati ajtó, két oldalsó fix üvegezéssel, szegmensívű felülvilágítókkal.

A zár többször cserélve lett, nem záródik megfelelően. A nyíló ajtószárny kb. 1 cm-t vetemedett, erősen avult, kissé korhadt. A küszöb jelentős mértékben kopott.

10. jelű portál : ugyanaz mint 3. jelű.

Az alsó vésett betét korhadt, kifelé a tokkal együtt kb. 4 cm-t vetemedett. A külső festés pattogzik, az üvegszorító lécek sérültek. Az alsó belső szárnyak nem záródnak, a külső tok és szárnyak is korhadtak, a gittelés pattogzik. Alul a külső jobboldali szárny nem zárható, a belső szárnyánál kb. 1 cm-es hézag.

A felső félköríves ablaknál a külső tok és a vízvetők korhadtak, repedtek, a külső oldalsó szárnyak nem nyithatók. A külső középső szárny kb. 1 cm-t vetemedett. A belső szárnyánál kb. 0,5 cm hézag, vetemedés, kilincs hiányzik. Festés miatt több szárny is beragadva.

11. jelű portál : ugyanaz mint 3. jelű.

Alul a tokosztónál kb. 0,5 cm-es hézag van; a portál korábban fel lett újítva.

A felső félköríves ablaknál a külső tok és a vízvetők korhadtak, repedtek, a külső oldalsó szárnyak nem nyithatók, a középső szárnyak nem zárhatók. A belső oldali ütközőlécből egy darab le van repedve.

12. jelű portál : ugyanaz mint 3. jelű.

Alul a tok és a szárnyak is korhadtak, a gittelés hiányos. A jobboldali külső szárny nem zárható, felül kb. 0,5 cm-es hézag van. A belső baloldali szárny nem zárható.

A felső félköríves ablaknál a külső tok és a vízvetők korhadtak, repedtek, a tok kb. 1,5 cm-t meg van vetemedve. A gittelés hiányos, a szárny és az üveg között befolyik a víz, az üvegezés repedt. Az oldalsó szárnyak nem nyithatók. A belső szárnyak nem zárhatók.

13. jelű portál : ugyanaz mint 3. jelű.

Alul a külső tok és a szárnyak korhadtak, a gittelés repedezett. A két külső oldalsó szárny felül nem zárható. A két belső oldalsó szárnyánál az üveg repedt, a szárnyak felül nem zárhatók.

A felső félköríves ablaknál a külső tok korhadt, repedt, s kb. 1 cm-t meg van vetemedve. Az oldalsó szárnyak nem nyithatók. A kilincs hiányzik, a zár nem működik. A gittelés kipotyog. A belső szárnyaknál kb. 0,5 cm-es hézag van.

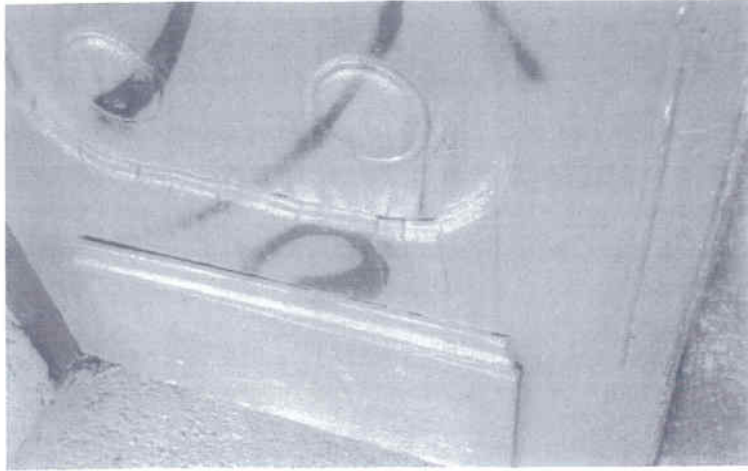
14. jelű portál : ugyanaz mint 3. jelű.

Alul a külső tok és a szárnyak korhadtak, a gittelés hiányos. Mindkét oldalsó külső és a belső szárny is felül nem zárható.

A felső félköríves ablaknál a külső tok alsó vízszintes darabja teljesen elkorhadt, s kb. 1,5 cm-t vetemedett. A szárnyak és a vízvetők korhadtak, a gittelés hiányos. A kilincs hiányzik, a külső szárnyánál kb. 1 cm-es hézag van. Az oldalsó szárnyak nem nyithatók, a belső szárnyánál kb. 0,5 cm-es hézag van.

V. Felújítási javaslat : a homlokzati nyílászárók a legutóbbi (1968.) felújítás óta el-telt 40 év alatt annyira tönkrementek, hogy felújításuk a szerkezetek teljes cseréjével indokolt. Az új nyílászárókat a kibontott szerkezetek felmérése és dokumentációja a-lapján összeállított gyártmánytervek alapján célszerű legyártani.

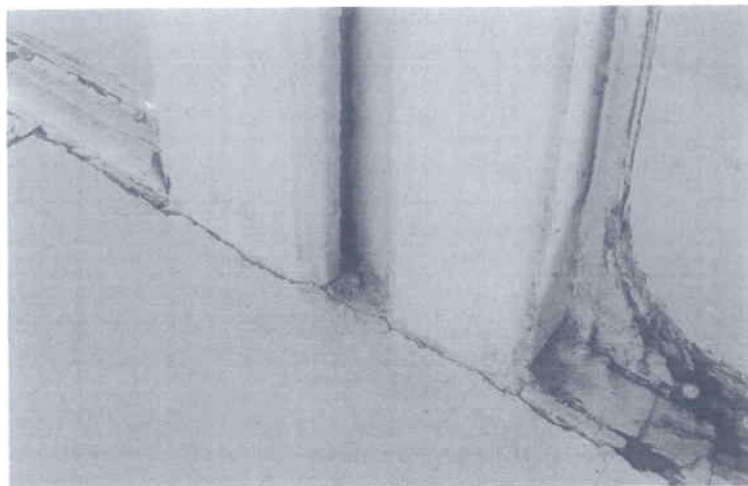
Az újonnan beépített nyílászárókat faanyagvédőszerrel kezelni kell. Javasolt védőszer : SADOLIN favédőszer.

1.sz. kép : a lépcsőházi bejárati ajtófurnérozása elválík

2.sz.kép : az alsó betét a takarólécekkal korhadt, sérült

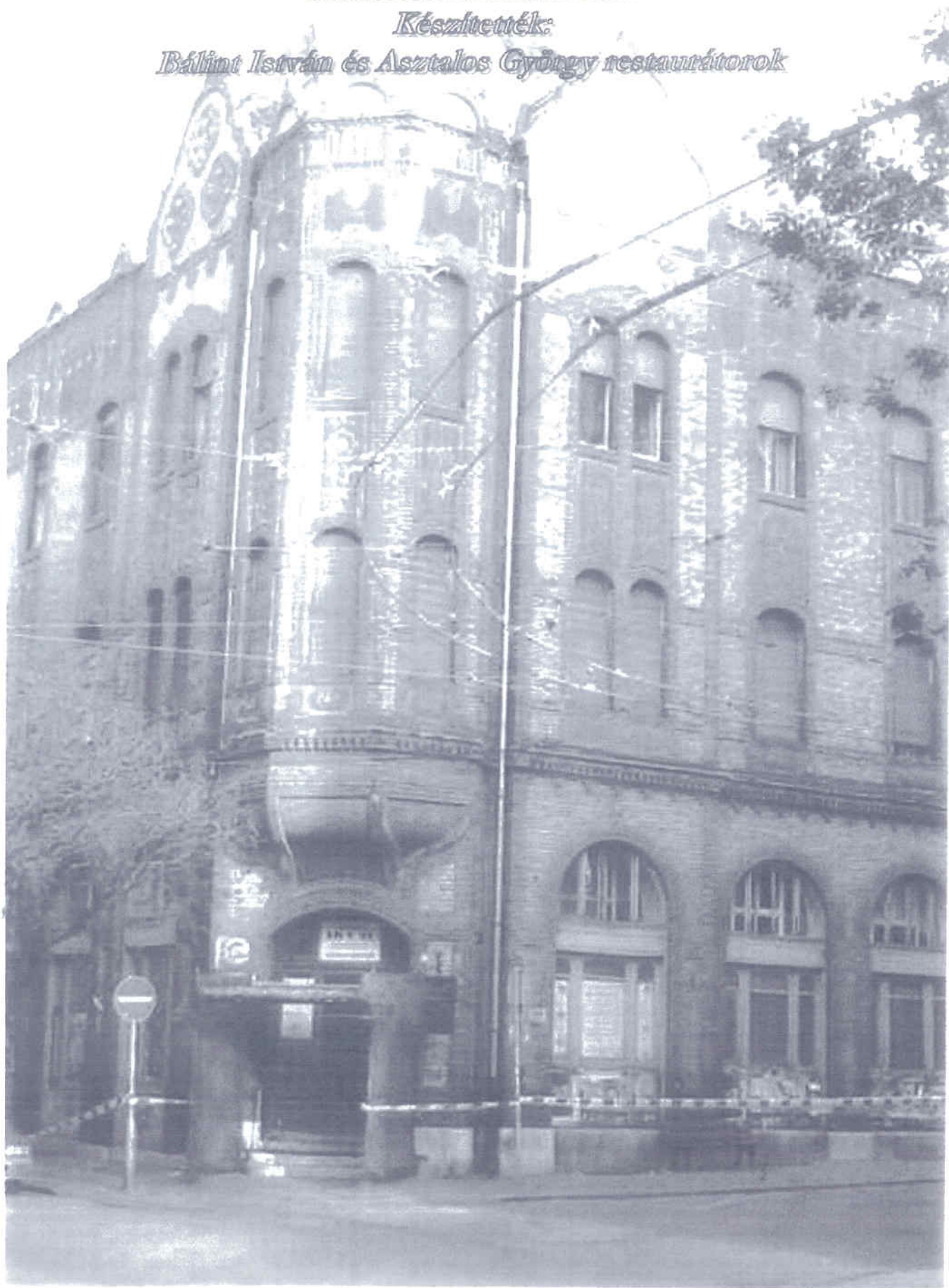

3.sz.kép : a külső tok a szárnyakkal együtt korhadt

*Szeged, Deák Ferenc utca 22 sz. épület homlokzatrestaurátori
szakértési dokumentáció*

Készítették:

Bálint István és Asztalos György restaurátorok

A Szeged, Deák Ferenc utca 22 sz. épület homlokzat restaurátori vizsgálata

Az épület, megjelenésében egy XX. század eleji, a magyarországi szecessziót követő díszmű kétszintes homlokzatot mutat. Az is elmondható, hogy délföldi jellegzetességekkel.

Külső díszmű téglaborítása kedvelt motívuma volt a kor eklektikába hajló bécsi szecessziót /art deco/ követő, de a magyar építészet jellegzetességeit ötvöző stílusának.

A Deák Ferenc utcai épület dísztéglahomlokzatának elemeit megtalálhatjuk a szecesszióval fémjelzett számos épület alap alkotóelemeként, akár Kecskeméten, vagy Budapesten egyaránt, de gyárépületek és vámház raktárak, vásárcsarnokok, egyetemi épületek és lakóépületek korabeli stíluselemeként ugyanúgy.

Ezt a dísztéglafelületborítást viselik például a Wekerle Telep, a Tisztviselő Telep, vagy a Gázgyári épületek és hordozták a XX. századelőn épített, azóta lebontott diósgyőri sorházak is.

Sajnos egyre több ebben a stílusban épült ház vált és válik ma is prédájává a kockalakótelep, vagy újabban az újgenerációs üvegház stílusnak, a rövid életre szánt könnyűszerkezetes Plázagenerációnak. (Lásd a nemrég lebontott Soroksári úti dísztéglahomlokzatokat.)

A téglaporos stukkódíszítésnek is számos példája található, nagyrészt a Dunán inneni Magyarországon.

Ezek egyik jellegzetessége a szegedi Deák Ferenc utcai épület is.

A kőfaragott épületekből kölcsönzött, még a gótikából örökített, két - három profil átértelmezésével készült téglaelemekkel, organikus felületjátékot díszítőelemként alkalmaznak. Kétszínű téglából épített mozaikszerkezettel.

Az alaphordozó a sárga /földokker/ téglá, amelyik a felületet képezi, míg profildíszítő elemként a vörös /égetett szíj/ téglá jelentkezik, keményebbre és időtállóbbra égethető tömör vörösből.

Ugyanez a felületjáték jellemzi a Deák Ferenc utcai épületet is.

A profilelemek nagy felületi tükröket kereteznek, téglavörös alapon földokker, úgynevezett „magyaros” virágos és pálcás - pántos ornamentika felületekkel.

Az attikafal pártázatán végigfutó elemsor, valamint az oromzatok koronaíves záródásainak hármasszoros ornamentális díszítőelemei, mintha egy cífraszűrről, vagy egy sokac kozsuról kölcsönözték volna a mintáit.

Az emeleti ablakosztások alatt végigfutó virágornamentikák ugyanazon motívumok ismétlődései.

A sarok toronyív lépcsőfeljáró feletti indítása, kétszínű szkráfittó, nyíló levélinda szűrőbrázolás. A mintavilágban kultikus jelentéseket hordoz.

Egy remekre formázott bronzsisak saroktorony keletiesre mintázott, gótikus jegyeivel időállóvá patinázódott zöldje zárja, vagy indítja az épület képét.

Az épülethomlokzat restaurátori vizsgálata és munkaelemzése:

Épületrestaurátori szempontból a homlokzati stukkódíszek helyreállítása, szakmai kihívást jelentenek.

A vizsgálataink eredményeként kimondhatjuk a felületi stukkódíszek restaurátori módszerekkel helyreállíthatók. Azok látható állapota nem indokolja a cserét, vagy újrakészítő rekonstrukciót.

A stukkódíszek anyaga:

A stukkók előre gyártott táblás szerkezetűek. Jól látható felületosztásban, emberi erővel könnyen mozgatható méretekben, kőszerűen épített mozaikszerkezettel helyezve.

Az egyes motívumok – pálcaszegélyek vagy nagyobb méretű virágornamentikák, jól láthatóan helyszínen illesztett részelemekből állnak össze. A leemelt, vagy levált darabokból látható a készítés pontos technológiája.

Az egyes elemek négy rétegűek.

Első, felületi réteg egy finom szerkezetű 5mm vtg. téglaporos és vörösre színezett meszes simítás. Ezt a felületképzést a reneszánszból öröklötten velencei vakolatnak hívjuk, de díszítettek vele már az ókori Rómában is.

Anyaga 1-3 mész – téglapor + vörös földfesték, ¼ stukatúrgipsz és kevés nátronszappan, a felületi szilárdulás elősegítéséért.

Lehetséges, hogy a gipszet és a nátronos beeresztést a 20 sz. elején már világosra égetett cementtel váltották ki. Ez, az esetleges anyagvizsgálatok eredménye lehet.

Ezt a gipszesre égett lávahomokot cementálásra már használták az ókorban is.

A stukkó második rétege egy durván tört meszes – kőporos téglafelület, a megkeményedett, de nem megkötött simítófelületre öntve. Vastagsága 2-3 cm.

A gyorskötés és szilárdítás érdekében ehhez is ¼ gipszet, vagy cementet kevernek.

Ez a két réteg alkotja a felhelyezendő stukkó anyagát.

Harmadik réteggként egy meszes-kőporos – gipszes szilárdító anyaggal alakították ki az egyes táblák 5-7 cm vastagságát.

Az öntéssel a keretező okker, illetve a betét virág ornamentikák fogadószerkezeteként keretfugát öntöttek a pontos illesztés érdekében.

6 Az elkészített stukkóelemeket a hagyományos vasszerkezeti erősítéssel 3-5 cm meszes-kőporos gipszhabarccsal kötötték a falra, úgy hogy mögötte légrés maradt.

A táblákat így ez a vasszerkezet tartja, nem pedig a ragasztóhabarcs.

Ennek elsődleges oka, valószínűleg így kívánták elkerülni a falazat teljes átnedvesedését és a stukkók korai elfagyását.

Az ornamentika motívumai kőporos – meszes – gipszes /vagy cementes/ földokker színezésű egy rétegben öntött stukkóanyagból áll. Későbbi ragasztással a hordozófelület öntött fúgaiba.

Az okkeres virágornamentikák nagyrészt egybeöntöttek az egyes vörös táblákkal, sok esetben több darabos összeillesztéssel. Így például a második szint ablakok alatti álló ornamentika négy nagyobb egybeillesztett részből áll össze.

A felső réteg téglaporos simítása több helyen láthatóan utólag készült, vagy lehetséges, hogy az egész felület egy egységesítő simítást kapott, bár ennek ellentmond az oromzatokon található mozaikszerű kiképzés, amely csak az eltérően színezett öntés eredménye lehet.

A velencei vakolatnál felső téglaport simítás felületi /szivacsos/ átmosása szükséges az egyöntetű esztétikai megjelenés és a szilárdítás érdekében.

A kisebb, kezelhetőbb táblák egyetlen darabban öntöttek. /Attikafal táblái, vagy az első szint ablakai alatti kisebb fekvő táblák./

A Deák Ferenc utcai bejárati kapu feletti ornamentika stukkó, valószínűleg egy darabban öntött felhelyezett, majd dísztéglával keretezett műkőöntvény.

A lépcsős sarokbejárati szűrőmintát idéző szkrafittó leszíni felhordással és hagyományos kétrétegű technikával készült, plasztikus stukkó keretezéssel.

A homlokzaton található táblás stukkóornamentikák esztétikai kivitele és az építészeti felületalakítás jellegzetes elemeit tekintve épített örökségünk XX. század elejének egyik délföldi emblémájaként is tekinthető. Technológiai megoldásai múltunk építészetének elemeit idézik. Feltétlenül megőrzendő.

A táblás ornamentikák és műkődíszek jelenlegi állapota:

Már az első szemrevételezéskor szembetűnő állapot meghatározásra juthatunk. Egyrészt a hiányzó, vagy sérült elemeknél.

Felülről lefelé haladva:

A csúcsíves oromzatok csúcsairól hiányoznak azok a formazáró öntött műköelemek, melyek a korabeli fotón jól kivehetően formabefejezést adtak az épületelemnek.

Az attikafal koronapártázatán megtalálhatók /nagyraézt/ ezek az elemek, azonban igen sérült –elfagyott- állapotban. Az ívek tükörbetétei között is csupán egyetlen helyen található már meg a beépített ornamentikatábla, az is igen sérült állapotban. Tizenkét hiányzó tábla számolható.

Az attikafal sordíszei között két hiányzó elem van.

A felső szintek stukkótábláit sajnos megviselte az idő és a karbantartó szakértelem, hiánya, a Magyarországot mindig is jellemzett „olcsó” megoldások keresése.

Például a szakszerű bádogozás, hiszen a legalaposabb horganybádogozást is negyven-ötven év alatt „megeszi” az idő. Ha jól számolom, az épületen legalább két, teljes átbádogozásra lett volna szükség, ami helyett csak segélymentő alumínium lefedésekre került sor, még csak nem is vitatható esztétikai „esőmentésként”. Műemléki szakmai szempontok szerint megengedhetetlen kivitelezésben.

Az eső és a fagy így azután jól láthatóan megtette hatását az egész homlokzaton.

A stukkók állapota lefelé haladva egyre elfogadhatóbb.

Felületüket ugyan szemcsésre mosta az idő, viszont nagy részben plasztikai egységet mutatnak.

Az elfagyások által orozott hiányok inkább az alsó profil éleken szembetűnő.

Viszont nem elhanyagolható az a tény, hogy azok „javítását” még az építés óta nem kísérelték, tehát a renováló „szakszerűség” ismeretében, restaurálás idegen anyagok nem kerültek a felületbe. Inkább, nem felismerve az épület műértékeit, a meglazult, vagy összetört elemek eltávolítását végezték, a „balesetelhárítást”.

Az építészeti IKV „renoválások” műemléki szempontok nélküli gyakorlatát ismerve, szerencsésnek is mondható, hogy az épületet tulajdonképpen in situ állapotban találhatjuk.

A stukkótáblák több helyen elmozdultak, vagy kimozdultak., megrepedeztek.

Egyrészt az illesztéseknél, másrészt a tartószerkezet, vasszerkezet előregedése, meggyengülése miatt. Néhány megtöredezett helyen jól látható a rozsdásodás.

A mögöttes tartószerkezet valószínűleg végső határánál tart.

A toronyíven található hiányok is az elfagyások és a csapóeső kimosódás eredményei. Sajnos ez a záró, esőmentő eres nélküli épületek gyakori jelensége.

A szecesszió azonban a grafikus homlokzati megoldásai miatt száműzte az esővédő eresz gyakorlatát. Ezek a homlokzatok különösen ki vannak szolgáltatva a kárpát medencei időjárásnak. Ezért lenne szükség a folyamatos karbantartásra és nem a kampányszerű ötvenévenkénti „renoválásokra”. A lakóépületek elhanyagoltságával szemben, a középületeink nagy részét folyamatos felújítások és átépítések kísérik.

A Deák Ferenc utcai épületen építése óta nagyobb felújítás nem történt. Százéves jelenlegi állapotát nagyrészt beépített anyagainak minősége garantálta.

A földszinti felületen a kapu feletti műkööntvény kifogástalan állapotú, és az esővédett helyen található szkrafittön sem találtam különösebb hibát, csupán a keretező pálcaív szorul javításra, néhány letről ért mechanikai sérülések miatt.

A stukkóelemek helyreállításának restaurátori szempontjai:

Az épületen található stukkódíszítmények mindenképpen megőrzendők.

Azok a helyreállítása és restaurálása a helyszínen elvégezhető.

Helyreállításukhoz, kiegészítésükhöz és a rekonstrukcióhoz mindenképpen restaurátor szakértelem szükséges.

A munkálatok elkezdése előtt a teljes felület alapos felmérését kell elvégezni, majd elkészíteni a restaurálási tervet, amelyet a beruházó, valamint a műemléki hatóság is elfogad. A tervnek tartalmaznia kell az összes felmerülő megoldás lehetőségeket, mivel a feladat legproblémásabb része nem látható. Ez a mögöttes tartószerkezet.

Az előregedett vasszerkezet kiváltása az elsődleges probléma, a stukkótáblák biztonságos helyben tartására. Ez történhet utódübelezéssel és injektáló ragasztással egyaránt. A legbiztonságosabb mindkét megoldás ötvözése.

A levett táblaelemek anyaga jó megtartású, az idő nem nagyon ártott az anyagszerkezetnek. A hiányosságok pótlása helyben az eredeti anyagokkal kell, hogy történjen. Ez a restaurátor technológiákkal megoldható.

A hiányzó elemek és táblák és az esetleges, mintát érintő kiegészítések, formalevétellel az eredetivel megegyező technológia szerint újraöntendők.

Az elmozdult táblák helyükre illeszthetők és rögzíthetők.

A stukkófelületek tisztítására nem szabad alkalmazni a JOS technológiát.

Restaurátori eljárással vegyszeresen, vagy enyhén mechanikusan tisztíthatók. A felületeket nem lehetséges „reklámtisztára” mosni. Egyfajta felületi patina megengedett.

A kimosódott vagy elfagyott részek a helyszínen újra mintázhatók. A finom színezett téglasimítás is javítható, repedései ragaszhatók és tömíthetők, a felületi elválások illeszthetők.

A patinázó, egységesítő utószínező retus megengedett.

A stukkók kimosódott felületei az eredeti finomkőporos anyaggal simítható, mintázható.

Az elkészült és restaurált felületeket UV álló konzerváló anyaggal kell kezelni, és hydrofobizálni.

Az attikafal és pártázat tetejét díszítő műkö elemeket időálló „keménymészko” öntvényekkel kell pótolni. Az oromzatok hiányzó csúcsait rekonstruálni szükséges.

Az épület profil dísztéglafelületei:

Az épület homlokzati felületborítása két dísztéglafajttal készült.

Egyrészt a sárga / eredeti színében mézsárga/ a síkfelületeken

Másrészt a vörös sima és profilozott, a tagozatok mintatéglája.

Az alaposabb vizsgálatnál kiderül, hogy tulajdonképpen két profilt használtak fel a különböző tagozások kialakítására. Egy holkeres mélyívest, valamint egy domború háromnegyedíves kiképzésűt. Különböző forgatásokkal és vágásokkal alakították a grafikus tagozásokat.

A korabeli téglagyárak ismert mintafajtái közé tartoztak ezek a téglák, nagy mennyiségben gyártották és használták fel a XX. század közepéig homlokzati díszítőelemként. Amit azután a beton, üveg és kőlapborítás divatja szinte elsöpört.

Ma már elvétve található egy-egy épület külső elemeként, akkor is a legegyszerűbb, komolyabb „kőműves” tudást nem igénylő kivitelezésben.

A sárga téglafelület divatja eltűnt, ma már nem gyártják. A vörös profiltégla gyártott, de üreges „kisméretű” dísztéglaként, a kerítésoszlopok és lábazatok mintatéglája.

Az eredeti kisméretű 6 × 24/5 tömör téglafelület csupán az utóbbi időben készül újra, de nagyon korlátozott példányszámban. Ennek profilozott példáit én csupán építőipari vásárok mintái között láttam, de a napi gyakorlatban még nem.

Ezért ezek újbóli beszerzése igen nehézkesnek tűnik. Újragyártásuk a téglagyárak kapacitásától és rugalmasságától függ.

A Deák Ferenc utcai épület rongálódott téglafelületeinek helyreállításához viszonylag nagy mennyiségű, profiltéglára szükség lenne a látható kétféle mintában.

Valamint kisebb mennyiségű sárga, tömör téglára is.

A téglafelületek állapota:

A téglaborítás állapotának felmérése, általános állványzat hiányában nagyrészt szemrevételezéssel, illetve a hasonló épületeken szerzett tapasztalatokon alapul.

A fagyállónak nevezett tömör dísztéglák a látható példa eredményeként csak akkor mondhatók annak, ha a folyamatos nedvesedéstől védve is vannak. Értve ez alatt a közvetlen eső, hó és jég hatást, hiszen bizonyos fokig ezek a téglák is nedvszívóak. Ezt az építés korában pontosan tudták, és alaposan védték is a párkányokat és párkányzatokat a közvetlen esőtől, bádогоzással.

A horganybádого sem örökéletű, 30-50 év az korrodálási időtartama, vastagságtól és keménységtől függően. Ezért ezeket folyamatosan karbantartani és legalább negyven évenként teljes körűen újrakészíteni szükséges.

Ez mulasztódott el ezen az épületen is.

Az eredmény a bádогоzás előregedése és részleges pusztulása után a téglaperemek és ereszek elfagyása és töredezése.

A homlokzati téglaborítás korrodált elemeit 20%-ra becsülöm.

Legszembetűnőbb elfagyás miatti rongálódás az attikafal Tisza felőli oldalán látható.

A késői és igen szakszerűtlen utóbádогоzás már nem tudta megmenteni a további elfagyásokat. Itt a téglaborítás 90 % - os cserére szorul.

A párkányok holkertéglái szintén nagyrészt sérültek.

Ezek a felületeken lehetségesnek tartom a visszabontás elkerülését. Kőszobrász restaurátori technológiával a nem teljesen szétfagyott téglaelemek helyreállíthatók.

A teljesen tönkrement téglaelemek kibontandók és új elemekkel pótolandók. A hiányzó tagozatokat az eredetinek megfelelően kell újrakészíteni.

Megjegyzés:

A helyreállításhoz a kivitelezőtől, egy előzetes helyreállítási tervdokumentáció szükséges, amelyet a műemléki hatóság is jóváhagyott.

A homlokzati felületek dísztéglá helyreállításánál valódi „kőműves” munkára van szükség, amellyel a jelenlegi mesterek csak igen kis hányada rendelkezik.

Ezért szükségesnek tartanám az állandó restaurátori felügyeletet, mégpedig olyan restaurátor bevonásával, aki a hasonló épületrestaurálásokon már szakmailag bizonyított.

A homlokzattisztításról:

Hasonló téglafelületeken több tisztítási módszert próbáltak már.

A feladat nehézsége a téglafelület az időjárás és az ipari város légköri viszonyai miatti elszennyeződés, a vízkövesedett „epidermis”.

A hatvanas hetvenes években gépi csiszolással próbálták „tisztítani” ezt a kénsavas kátrányos réteget. Az eredmény a felpuhult és durvított felület, még nagyobb arányban kötötte le a légköri szennyeződések, valamint a víz behatolásra érzékeny tette a téglaelemeket, így a jégelfagyás csak növekedett.

A nyolcvanas években megérkezett a JOS technológia, amelynél nem is magával a nagynyomású vizes homokos tisztítással, hanem annak ész és szakszerűtlen használatával adódott probléma. Mire kialakultak a szakértő csapatok, „szétfújták” Magyarország jó néhány középületét az Operaháztól a Közgazdasági Egyetemig.

Az „alternatív” vegyszeres megoldások, azok erősen lúgos kémhatású anyagai, munkavédelmi és környezetszennyezési okokból voltak elfogadhatatlanok.

A kilencvenes évek végére a JOS technológia kifinomodott és egyre érzékenyebb felületek tisztítására is alkalmassá vált. Ráadásul a megrendelői kör sem követelt már „bányatiszta” vagy „gyártott” felületeket, meg lehetett győzni a patinázott tisztításról. Ez a kőfelületek esetén a színezett mészalapú egységesítő retusálást, a téglafelületek esetén az idő okozta felületi elszíneződést – patinát – jelenti. Ugyanakkor a teljes kormos szennyeződés eltávolítását.

A Deák Ferenc utcai épület esetében a felkeményedett téglafelületek megóvása érdekében, egy gyenge dolomitos vízfújást ajánlok esetleg az új, un. Turbó technológiával, amelyik a vízpermet cseppjeiben fújja a felületre a finom csiszolóanyagot és így az csak a felületi szennyeződést távolítja el. Szinte borotvál és nem roncsolja a felületet. A hatása viszont semmiképpen sem a gyártiszta téglá, hanem meghagyja a százéves patinát.

Javaslom a technológiával próbatisztítást végeztetni a felületen.

Felmerült a vegyszeres tisztítás lehetősége is, azonban nem ismerem annak esetleges hatóanyagát és eljárási technológiáját.

Az eddig ismert vegyszeres hatóanyagok erősen lúgos kémhatásúak, ekkora felületen környezetvédelmi okokból használhatatlanok. Munkavédelmi szempontokból veszélyesek, valamint nem elhanyagolható, hogy jóval drágábbak, mint a magasnyomású technológiák.

Léteznek ugyan az un. NANO technológiájú tisztító anyagok, amelyek megfelelnek az előírásoknak, ezek viszont jelenleg még megfizethetetlenek.

Nézetem szerint maradna a JOS tisztítás, de a műemléki követelményeknek megfelelő finomított eljárással.

A felületeket a teljes helyreállítás után hydrofobizálni szükséges.

A földszinti kirakatportálok:

A földszinti kirakatportálok és a lépcsős sarokbejárat már az első vizsgálatra többször is átalakított „renovált” képet mutat.

Egy 1903-as levelezőlapon látható kép eredeti nézetén ez a különbözőség jól megfigyelhető.

A képen sajnos a lezárt redőnyök miatt a pontos portálosztás nem látható, viszont a felső ívekben a díszes kovácsoltvas szerkezet jól követhető. Látványa azonos a Deák Ferenc utcai bejárat kapu felett ma is látható, bizonyosan eredeti díszráccsal.

A sarok üzletbejárat ajtaja szintén újra készített. Még kiosztása sem egyezik az eredeti fotón szereplő ajtó szerkezettel.

A portálok nyílásosztásain valószínűleg nem változtattak, azok tokszerkezete és parapetten felüli szerkezete eredetinek látszik. A takaró profil lécek is eredetinek látszanak. Szerkezetosztása azonos a képeslapon látható jellegzetes szecessziós arányrendű ajtó kiosztásaival.

A záró ívablakok azonban átépített új szerkezetűek. A díszrácsok eltávolítása után átépítették, egy új galériás szerepkör világító és szellőző ablakaiként.

Új beépítés a főbejárat melletti falazott kirakatablak szemöldök alatti osztása is.

A portálok alsó parapett felületeit, igen hanyag és szakértelem nélküli munkával „felújították”. Dekorit, funérozott, illetve farostlemezekkel vegyesen borították az alatta még megtalálható eredeti, erősen rongálódott fenyő profilfelületet.

A felerősített „javítást” az eredeti felületet takarva, egyszerű lécezéssel erősítették, majd vastag olajfestékekkel festették.

Helyreállítási javaslat:

Mindenekelőtt tulajdonosi és megrendelői szándék kérdése az eredeti állapot visszaállítása.

A portálszerkezetek eredeti állapotukban helyreállíthatók.

A restaurálás és rekonstrukció asztalosipari technológiával történhet. Ezzel a hasonló felújításokban jártas és referenciával rendelkező asztalosműhelyt – üzemeltetést kell megbízni. A műhelynek a kor „divatja” szerint a kapcsolt gerébtokos asztalosipari megoldásokban jártasnak kell lennie.

A parapettek szerkezete valószínűleg elbontandó, újragyártott, és az eredetivel megegyező lábazat készítenél. Anyaga valószínűleg borovi fenyő.

A portálok szemöldökparkány ívablakait az eredeti mintaosztásban újra kell készíteni.

A képeslapon is látható a főbejárat kapu díszrácsának mintájára rácsszerkezetet az eredeti állapotnak megfelelő helyre kell állítani.

A díszrács másolatának elkészítésére szakosodott vasöntő műhelyek vannak.

A sarok üzletbejárat is helyreállítható, a fotón látható osztásszerkezet szerint.

A saroktorony:

Az épület egyik leglátványosabb eleme az alnémet gótikus városépületek dísztoronyait keleti hatásokkal idéző „lámpásos” bronz saroktorony. Állapotáról a felszínes vizsgálatok után nem sok mondható. Valószínűleg jó állapotúnak mondható, azonban száz év kénsavas eső a bronzlemezeket sem kíméli, ezért azok a teljes beállványozás után alapos külső vizsgálatot igényelnek.

A főbejárati kapu:

Az épület eredetiben megmaradt elemét szakműhelyben restaurálni kell. A teljes festékeltávolítás után sérült részeit javítani, fémrácsát felújítani, majd eredeti, kilincsformáit korhűen visszaállítva -tisztítás előtt megkutatót- színére festeni. Díszrácsszerkezete mintául szolgál a portálok helyreállításához.

A stukkórestaurálás tervezési és munkadíja 40-50 000 Ft/mn áron számítható

EZ KÖRÜLBELLÜL 12 – 14 MILLIÓ FORINT LEHET

A téglafelület tisztításának vizes technológiája
2 500 ft/mn

Restaurálása a helyreállítandó felületeken
40 000ft/mn vagy profilmólyó méter /párkányok/

*Árajánlat kéreknél a restaurátortól az egész felületről, egyösszegű ajánlatot kell kérni, tisztítással, restaurálással és kiegészítéssel.
Ajánlat biztonsággal, csak teljes állványozás után mondható.*

A portálok helyreállítására csak a műemléki tervek és megbízói szándékok után lehet asztalosipari ajánlatot adni.

A toronysisak bronz állapota csak állványozás után vizsgálható.

2008-05-09 Budapest

Bálint István

festő-restaurátor

Dipl: Magyar Képzőművészeti
Egyetem – F/2403/09

Asztalos György

szobrász-restaurátor

Dipl: Magyar Képzőművészeti
Egyetem –

K 3/101 – Magyar Rest. Kamara.

A stukkótáblák látható szerkezete:

Finomsimított színezett téglaporos réteg alatt, durvább, meszes – kőporos – téglaporos – gipszes stukkóalap, majd egy meszes-gipszes kőporos „műkőréteg” a merevítő anyag.

A tartószerkezet, vasszerkezetre erősített gipszelt ragasztás.

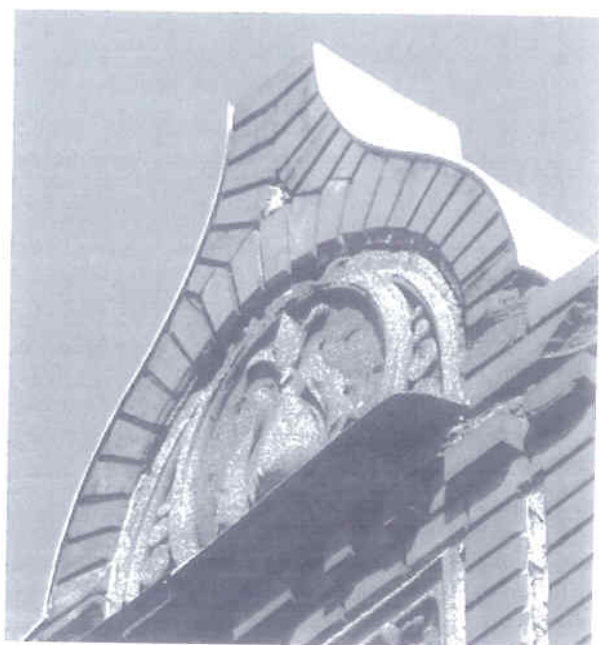
Mintafelülete, kőporos – meszes – gipszes, okkeresre színezett, felületében simított műkő stukkó.

Tartószerkezetében megerősíthető, anyagában és felületében mintázható, restaurálható.

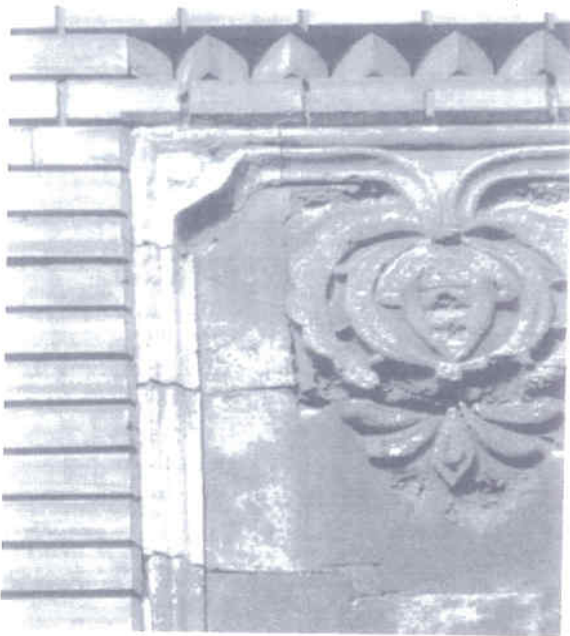
A hiányzó elemek újra készíthetők, az eredeti technológia szerint.
Minta formáik az eredeti mintákról levehetőek.

Az egyetlen megmaradt koronaív – tükör ornamentika

Restaurálható - újra cserélendő – kiegészítendő stukkófelület

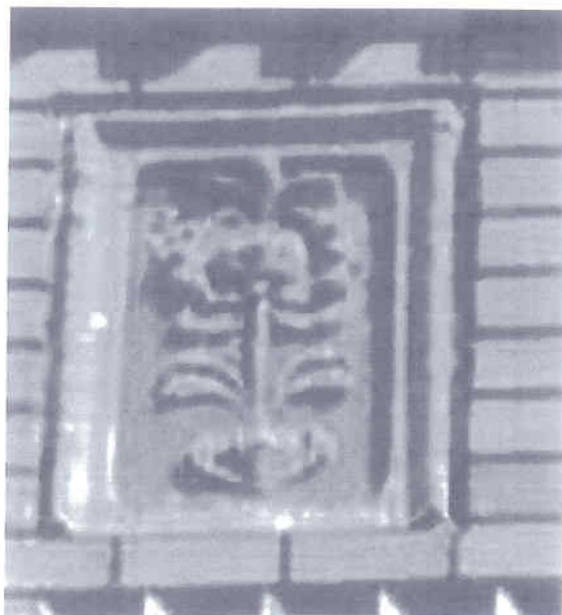
Valamikor /?/ ügyetlenül javított stukkófelület.

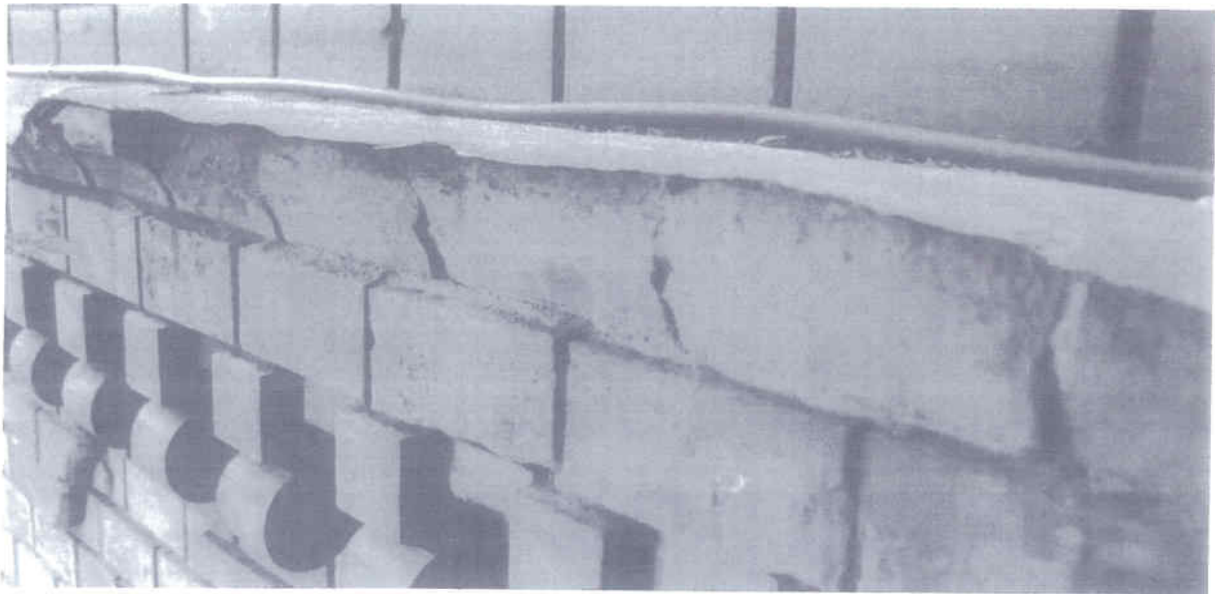

Kimozdult- törött – restaurálendő és kiegészítendő stukkótáblák

Újra készítendő stukkótábla helyek és egy lehetséges mintatábla

A lefagyott – törött - elpusztult téglapárkányok egyrészt cserével, másrészt pótlással és kőrestaurátori téglakiegészítéssel javíthatók.

Az eredeti sarokbejárat és a jelenlegi közötti aránykülönbségek.
Az eredeti arányrenddel és technikai megoldásokkal szükséges helyreállítani az átépített portálszerkezeteket.

Az átalakított parapett felületek elbontandók és újraépítendők.

Pontos műemléki asztalosipari tervek szükségesek.

Restaurátori terv szükséges a homlokzati stukkó és téglornamentika helyreállításokhoz is.

Budapest 2008 05 09

Bálint István
festő - restaurátor
Dipl: F/2403/09

Asztalos György
szobrász – restaurátor
Dipl:
K 3 / 101 – M. Rest. Kamara